

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΕΚΦΡΑΣΗ - ΕΚΘΕΣΗ Β ΛΥΚΕΙΟΥ

A.

Με αφορμή την τρομοκρατική επίθεση στις Βρυξέλλες η αρθρογράφος αναφέρεται στις αντιδράσεις κάποιων κατοίκων ενάντια στο ρατσισμό. Κατά την επίσκεψη της δημοσιογράφου στην πόλη διαπιστώνεται η αμηχανία και ο φόβος των κατοίκων που συνθέτει μια εικόνα ερημιάς. Υπάρχει, όμως, διέξοδος από αυτή την κατάσταση και τη τρομοκρατία. Η ελπίδα διαπιστώνεται και από την αντιρατσιστική επιγραφή ενός κομμωτηρίου σε μια κεντρική γειτονιά των Βρυξελλών. Ο ιδιοκτήτης του κομμωτηρίου επιβεβαιώνει πως υπάρχουν άνθρωποι που αποδέχονται το διαφορετικό, και αναδεικνύει τη δύναμη όσων εναντιώνονται στο ρατσισμό. Μοναδικός φόβος του ιδιοκτήτη είναι οι αντιδράσεις τρομοκρατών και ακραίων στοιχείων, που όμως δεν αρκεί για να περιορίσει την αξία της ζωής.

B1. Η τρομοκρατία με τη μορφή που έχει λάβει τα τελευταία χρόνια προσομοιάζει με τον καρκίνο. Όπως ο καρκίνος είναι μια ασθένεια η οποία δεν μπορεί να εξαλειφθεί με βεβαιότητα αλλά μπορεί να επανεμφανιστεί, έτσι και τα τρομοκρατικά χτυπήματα είναι αδύνατο να γνωρίζει κάποιος πότε θα συμβούν και δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν δια παντός. Οι τρομοκράτες δρουν εν κρυπτώ και συχνά μέχρι να προκληθεί η τρομοκρατική επίθεση δεν έχουν γίνει αντιληπτοί από τις αρχές, έτσι και ο καρκίνος εμφανίζεται πολλές φορές αναπάντεχα χωρίς να προηγηθεί κάποια προειδοποίηση στην υγεία τους ασθενούς.

B2. α) Θ.Π.: «Σκέφτομαι ότι πρέπει ... εμποδίσουν να ζούμε.»

Λεπτομέρειες - σχόλια: «Είναι σκανδαλώδες όμως ... αν θα θεραπευτεί.»

Κατακλείδα: «Δεν το γνωρίζουμε ... συνεχίζουμε να ζούμε.»

β) Χωρίς σχόλιο: Κινήσεις ενάντια στο ρατσισμό στις Βρυξέλλες

Με σχόλιο: «Κούρεμα» σε ... ρατσιστικές ιδεολογίες σε κομμωτήριο στις Βρυξέλλες!

B3. α) Η τρίτη παράγραφος του κειμένου συνδέεται με τη δεύτερη με τη χρήση της διαρθρωτικής λέξης «ωστόσο», η οποία δηλώνει αντίθεση. Η σύνδεση των παραγράφων με μια αντιθετική συνδετική λέξη ενισχύει την αντίθεση που υπάρχει, καθώς στη δεύτερη παράγραφο παρουσιάζεται το κλίμα φόβου που υπάρχει στις Βρυξέλλες ενώ στη τρίτη παράγραφο γίνεται αναφορά στην ελπίδα που υπάρχει για το μέλλον.

β) Η πρόταση έχει ενεργητική σύνταξη. Μετατροπή: «Αντιδράσεις μερίδας ρατσιστών ή ομοφοβικών μπορεί να προκληθούν από την επιγραφή.»

B4. α) εμφανής: πρόδηλη, ορατή

σαφή: ακριβή

αποδεικνύουν: επιβεβαιώνουν

ζωηρό: έντονο

συνεργάτες: συνέταιροι

β) «την καρδιά της Ε.Ε.», «βαριά παραμένει η σκιά», «που προσπαθεί να τρυπώνει στις ανθρώπινες συμπεριφορές»

Γ. Τίτλος: "Όχι στο ρατσισμό!"

Πρόλογος: Στη σύγχρονη εποχή οι ρατσιστικές συμπεριφορές είναι συχνό φαινόμενο με αυξητικές τάσεις. Ιδιαίτερα τα πρόσφατα τρομοκρατικά χτυπήματα στις Βρυξέλλες σε συνδυασμό με το ρεύμα μεταναστών και προσφύγων όξυναν περαιτέρω το κλίμα και αποτέλεσαν αφορμή για ρατσιστικά σχόλια. Οι συνέπειες τέτοιων εξελίξεων αφορούν τόσο τη κοινωνία συνολικά όσο και κάθε άτομο ξεχωριστά. Για το λόγο αυτό χρειάζεται να συμβάλλει το σχολείο με τα μέσα που διαθέτει για την αντιμετώπιση του.

Κυρίως θέμα:

Α' ζητούμενο: 1. Συνέπειες ρατσισμού: συλλογικά

- κοινωνικές εντάσεις
- ✓ βία (οι ντόπιοι συγκρούονται με μετανάστες κι εκείνοι αναζητούν εκδίκηση κτλ)
- ✓ κοινωνικός κανιβαλισμός
- ✓ κοινωνικές αναταραχές: μίσση, εξεγέρσεις
- κίνδυνος για τη δημοκρατία
- ✓ αποπροσανατολισμός του λαού από τα πραγματικά αίτια της ανεργίας, της ανέχειας και της εγκληματικότητας (όλα σχετίζονται σε συγκεκριμένες πολιτικές και οικονομικές επιλογές)
- ✓ φανατισμός και αμάθεια
- ✓ η ισότητα και τα ανθρώπινα δικαιώματα γίνονται κενά περιεχομένου
- ✓ πολιτική χειραγώγηση (συνήθως της μεσαίας τάξης που φοβάται ότι θα χάσει τα προνόμιά της)

- τροχοπέδη για κάθε είδους ανάπτυξη
- ✓ δυναμιτίζει την υγιή συνύπαρξη των μελών μια κοινωνίας, άρα εμποδίζει οποιαδήποτε πολιτισμική ανταλλαγή και εξέλιξη
- ✓ η κοινωνία χάνει ένα σημαντικό μέρος του ανθρώπινου δυναμικού της, που με την όρεξη και την καταξίωση που το διακρίνει θα μπορούσε να αποβεί χρήσιμο σε ποικίλους τομείς

1. Συνέπειες ρατσισμού: ατομικά

- Περιθωριοποίηση
- ✓ Καλλιέργεια αισθημάτων κατωτερότητας και υπαρξιακά αδιέξοδα
- ✓ Άνθρωποι θύματα βίας και επιθέσεων
- Πνευματική και ηθική τελμάτωση
- ✓ Παρακώλυση κριτικής ικανότητας από την αποδοχή σκοταδιστικής προπαγάνδας
- ✓ Απαξίωση ανθρώπινης ζωής: αμοραλισμός, μηδενισμός
- ✓ Καλλιέργεια αισθήματος υπεροχής, εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο

- Επιβίωση, οικονομικές συνθήκες ζωής
- ✓ Αδυναμίας επαγγελματικής αποκατάστασης
- ✓ Παρεμπόδιση συνεργασίας και κοινωνικής προόδου

Β' Ζητούμενο: Το σχολείο ως φορέας άμβλυνσης του ρατσισμού: 1. Εκπαιδευτικό Περιεχόμενο

- Ηθικοπνευματικές αντιστάσεις
- ✓ καλλιεργεί την κριτική στάση απέναντι σε ρατσιστικές αντιλήψεις

- ✓ αντιστάσεις στη μισαλλοδοξία και το φανατισμό
- Διαπολιτιστική εκπαίδευση
- ✓ ενθαρρύνει το σεβασμό και την ανοχή στην ετερότητα / διαφορετικότητα με τις ποικίλες μορφές της- κυρίως μέσω της διαπολιτισμικής αγωγής
- ✓ να γνωρίσουν στοιχεία ξένων πολιτισμών τα ελληνόπουλα (εκδηλώσεις αλλοδαπών μέσα στο σχολείο και γνωριμία με τους χορούς και τα έθιμα της πατρίδας τους)
- Ανθρωπιστική καλλιέργεια
- ✓ ευαισθητοποίηση σχετικά με την κατοχύρωση και περιφρούρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- ✓ πίστη στα ανθρωπιστικά ιδεώδη

2. Εκπαιδευτικές δράσεις

- Η διεξαγωγή του μαθήματος
- ✓ διαμόρφωση μέσα στη τάξη κλίματος αποδοχής του διαφορετικού
- ✓ εξάλειψη κατά τη διάρκεια του μαθήματος διακρίσεων
- ✓ όχι μηχανιστική εκμάθηση και απομνημόνευση, ενεργητική στάση στο μάθημα, συνεργασία μαθητών για την οικοδόμηση της γνώσης από κοινού
- Πρωτοβουλίες/ εκδηλώσεις
- ✓ το σχολείο να παίζει σημαντικό ρόλο ενάντια στο ρατσισμό (διαθεματικότητα, πολιτιστικές δράσεις, συνεργασία με τα παιδιά μεταναστών, κοινές αθλητικές εκδηλώσεις κτλ)
- ✓ να ενημερωθούν οι μαθητές όσα βίωσαν οι Έλληνες μετανάστες και οι πρόσφυγες
- Διδακτικές δραστηριότητες
- ✓ ομάδες ερευνητικής εργασίας με θέματα που αφορούν το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δημοκρατίας, και τις συνέπειες του ρατσισμού
- ✓ εντοπισμός και η αποκάλυψη των ακροδεξιών δραστηριοτήτων, ώστε να καταδειχθεί η ηθική και ιδεολογική σύγχυση, η απουσία συλλογικού οράματος και σταθερών προσανατολισμών αλλά κυρίως η κρίση και η καταρράκωση των ανθρωπιστικών αξιών που τις χαρακτηρίζουν

Επίλογος: Κλείνοντας, είναι σημαντικό να συνειδητοποιηθεί πως ενώ ο ρατσισμός φαίνεται να απειλεί την ελληνική κοινωνία και οι επιπτώσεις του να επηρεάζουν τη ζωή πολλών ανθρώπων, υπάρχει δυνατότητα παρεμβάσεων για μια κοινωνία χωρίς διακρίσεις. Το σχολείο μπορεί να εμψυχήσει στους μαθητές ανθρωπιστικά ιδεώδη και με κριτική ματιά πλέον να αντιμετωπίζουν τέτοιου είδους ιδεολογήματα.